

L. A. BILL No. I OF 2023.

A BILL

**FURTHER TO AMEND THE MUMBAI MUNICIPAL CORPORATION
ACT AND THE MAHARASHTRA MUNICIPAL CORPORATIONS ACT.**

५

सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १.

**मुंबई महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम
यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक.**

१८८८ चा ३. **ज्याअर्थी**, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांकरिता, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका
१९४९ चा ५९. अधिनियम यांमध्ये सुधारणा करणे इष्ट आहे ; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या चौऱ्याहत्तराव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील
१० अधिनियम करण्यात येत आहे :-

प्रकरण एक

प्रारंभिक.

१. या अधिनियमास, मुंबई महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) संक्षिप्त नाव.
अधिनियम, २०२३, असे म्हणावे.

(शा.म.मु.) एचबी २६३४-१ (१०४५-२-२०२३)

प्रकरण दोन

मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाची सुधारणा.

सन १८८८ चा
अधिनियम क्रमांक ३
याच्या कलम ५
ची सुधारणा.

२. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५ मध्ये, पोट-कलम (१) मधील, खंड (ब) मध्ये, “पाच १८८८ चा ३. पालिका सदस्य” या मजकुराऐवजी, “दहा नामनिर्देशित पालिका सदस्य” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

प्रकरण तीन

५

महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाची सुधारणा.

सन १९४९ चा
अधिनियम क्रमांक ५९
याच्या कलम ५
ची सुधारणा.

३. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५ मध्ये, पोट-कलम (२) मधील, खंड (ब) मध्ये, १९४९ चा “ पाच पेक्षा अधिक नसतील इतक्या ” या मजकुराऐवजी, “ निवडून आलेल्या पालिका सदस्यांच्या एकूण संख्येच्या ५९. दहा टक्क्यांपेक्षा अधिक नसतील इतक्या किंवा दहा, यापैकी जी कमी असेल इतक्या” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल. १०

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (१८८८ चा ३) याच्या कलम ५ मध्ये, पोट-कलम (१) मधील खंड (ब) मध्ये अशी तरतूद आहे की, पालिका प्रशासनातील विशेष ज्ञान किंवा अनुभव असलेल्या पाच नामनिर्देशित पालिका-सदस्यांचा, महानगरपालिकेत समावेश असेल आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (१९४९ चा ५९) याच्या कलम ५ मध्ये, पोट-कलम (२) मधील खंड (ब) मध्ये अशी तरतूद आहे की, पालिका प्रशासनातील विशेष ज्ञान किंवा अनुभव असलेल्या पाच पेक्षा अधिक नसतील अशा संख्येतील नामनिर्देशित पालिका-सदस्यांचा प्रत्येक महानगरपालिकेत समावेश असेल.

२. पालिका प्रशासनातील ज्ञान व अनुभव असलेल्या व्यक्तीला, राज्यातील महानगरपालिकांच्या अधिक प्रभावी प्रशासनासाठी पालिका-सदस्य म्हणून नामनिर्देशित केले जाते. अशा प्रकारे नामनिर्देशित केलेल्या पालिका-सदस्यांच्या ज्ञानाचा व अनुभवाचा वापर करून, महानगरपालिकांच्या कामकाजात गुणात्मक रीतीने सुधारणा करण्याच्या दृष्टीने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमध्ये नामनिर्देशित पालिका-सदस्यांची संख्या पाच वरून दहा आणि राज्यातील इतर महानगरपालिकांमध्ये निवडून आलेल्या पालिका-सदस्यांची संख्या पाच पेक्षा अधिक नसतील वरून एकूण संख्येच्या दहा टक्क्यांपेक्षा अधिक नसतील इतक्या किंवा दहा, यापैकी जी कमी असेल इतक्या पालिका-सदस्यांच्या संख्येत वाढ करणे इष्ट आहे असे शासनास वाटते. म्हणून, मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५(१)(ब) आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ५ (२)(ब) यांमध्ये सुयोग्य सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

३. वरील उद्दिष्टे साध्य करणे हा, या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,
दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०२३.

एकनाथ शिंदे,
मुख्यमंत्री.

सन २०२३ चे वि.स.वि. क्रमांक १-मुंबई महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका
(सुधारणा) विधेयक, २०२३ याचे परिशिष्ट
(मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८ यातील उतारे)
(सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३)

१. ते ४.   **   **   **   **

५. (१) महानगरपालिका पुढील सदस्यांची मिळून बनलेली असेल :-

महानगरपालिकेची
रचना.

(अ)   **   **   **   **

(ब) महानगरपालिकेने विहित रीतीने नामनिर्देशित करावयाचे, पालिका प्रशासनाचे विशेष ज्ञान किंवा अनुभव असलेले पाच पालिका सदस्य :

परंतु, महानगरपालिकेची सध्याची मुदत समाप्त होईपर्यंत या पोट-कलमातील कोणतीही गोष्ट परिणामकारक नाही.

(२)   **   **   **   **

५अ. ते ५ब.   **   **   **   **

६. ते ५२७अ.   **   **   **   **

अनुसूची.   **   **   **   **

(महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ यातील उतारे)

(सन १९४९ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ५९)

महानगरपालिकेची रचना.	१. ते ४.	**	**	**	**
	५. (१)	**	**	**	**
	(२) प्रत्येक महानगरपालिका पुढील सदस्यांची बनली असेल -				
	(अ)	**	**	**	**
	(ब) विहित करण्यात येईल अशा रीतीने महानगरपालिकेने नामनिर्देशित करावयाचे पालिका प्रशासनाचे विशेष ज्ञान किंवा अनुभव असलेले, पाच पेक्षा अधिक नसतील इतक्या संख्येतील पालिका सदस्य.				
	(३) ते (५)	**	**	**	**
	५अ. ते ५ब.	**	**	**	**
	६. ते ४९३.	**	**	**	**

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

[सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक १.]

[मुंबई महानगरपालिका अधिनियम आणि महाराष्ट्र
महानगरपालिका अधिनियम यांमध्ये आणखी
सुधारणा करण्यासाठी विधेयक.]

[श्री. एकनाथ शिंदे,
मुख्यमंत्री.]

राजेन्द्र भागवत,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.